

ТОРА ОР • ПАРШІ БЕРЕШИТ • МААМАР 9

יבל הוא היה אבי יושב אהל ומקנה

«Явал — батько тих, хто живе в наметах»

Кожне сходження на вищий рівень відбувається через «пісню» — самоусунення (бітуль) свого наявного «я», подібно до того, як зерно має згнити, перш ніж прорости. Ювал із його арфою — це така пісня; Явал, «батько тих, хто живе в наметах і має худобу», — її джерело: охоплювальне світло, що перебуває поза поділом і може бути притягнуте навіть до найнижчих речей.

НА ЧЕСТЬ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Батько Ребе, реб Леві-Іцхок

LikuteiTorah.com

ХАСИДСЬКА ПАРША

likuteitorah.com/uk/torah-ohr/bereishis/9/

ГОЛОВНА ДУМКА

Кожне сходження на вищий рівень відбувається через «пісню» — самоусунення (бітуль) свого наявного «я», подібно до того, як зерно має згнити, перш ніж прорости. Ювал із його арфою — це така пісня; Явал, «батько тих, хто живе в наметах і має худобу», — її джерело: охоплювальне світло, що перебуває поза поділом і може бути притягнуте навіть до найнижчих речей.

Кожен розділ: текст івритом, потім переклад, потім коротке пояснення під золотою лінією. Маленькі цифри в тексті івритом позначають примітки наприкінці.

КОРОТКО ПРО МААМАР

У маамарі вірші про синів Лемеха, Явала та Ювала, розглядаються крізь призму вислову Мішні: «усі, що мають шир [пісню], виходять із широм», причому шир розуміється як «пісня». Пісня — це бітуль, самоусунення свого «щось»: ніщо не підноситься на новий рівень, якщо спершу не стає «ніщо», подібно до зерна, яке має розкластися, перш ніж прорости. Душі й ангели підносяться від одного осягнення до глибшого лише відмовившись від першого; це і є «стовп», що сполучає нижній і вищий Еденські сади, а також причина, чому пісня супроводжувала храмові жертвоприношення. Самоусунення має різні ступені — просту пісню, що виражає лише самоусунення, та подвійну, потрійну й четверну пісні, в яких воно поєднане з любов'ю, трепетом і милосердям; це показано на прикладі барв стовпа, чотирьох вітрів і щоденного кола Сонця. Ювал, «той, хто переносить», — це пісня, яка несе вгору. Явал — її джерело: «намет», який Б-г поставив для сонця, охоплювальне світло, в якому все зливається і яке, не маючи верху й низу, сягає навіть «худоби»; так Яаков, що жив у наметах, притягнув цей високий рівень до своєї праці пастуха.

ПЛАН

1 Пісня як шлях піднесення

¶1-2

«Усі, хто має пісню, виходять із піснею»: кожне піднесення потребує самоусунення свого наявного «я» й осягнення, подібно до зерна, яке згниває, перш ніж прорости; це стовп між Еденськими садами й пісня під час жертвоприношень.

2 Ступені пісні

¶3

Проста, подвійна, потрійна й четверна пісні: просте самоусунення або самоусунення, поєднане з любов'ю, трепетом та іншими почуттями; це показано на прикладі барв стовпа, чотирьох вітрів і шляху Сонця.

3 Ювал: арфа, що несе вгору

¶4

Ювал, від слова «переносити», — це пісня, яка підносить душу.

4 Явал: намет і худоба

¶5

«Намет» — це охоплювальне світло, джерело самоусунення; перебуваючи поза поділом, воно сягає навіть «худоби», як це було з Яаковом, мешканцем наметів, що став пастухом.

КЛЮЧОВІ ПОНЯТТЯ

Пісня שיר

У цьому маамарі це самоусунення, завдяки якому душа або ангел залишає свій теперішній рівень і підноситься на вищий.

Самоусунення «чогось» ביטול היש

Відкладання свого наявного «я» й розуміння; нове, вище «щось» може з'явитися лише зі стану «ніщо».

Стовп в Еденському саду עמוד שבין ג"ע התחתון לג"ע העליון

Стовп у Зогарі, яким душі підносяться з нижнього Еденського саду до вищого; тут він означає сам стан самоусунення.

Проста, подвійна, потрійна й четверна пісні שיר פשוט, כפול, משולש, מרובע

Ступені самоусунення: просте самоусунення або самоусунення, поєднане з одним, двома чи кількома почуттями, такими як любов, трепет і милосердя.

Охоплювальне світло מקיף

Світло, яке оточує, а не входить усередину, символом якого є «намет»; воно перебуває поза поділом, зливає все воедино й тому може бути притягнуте навіть до найнижчих рівнів.

Пісня як шлях піднесення

1 יכל הוא^{1,2} היה אבי³ יושב אהל ומקנה. ושם אחיו יוכל הוא היה אבי כל תופש כנור ועוגב. הנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] כל בעלי השיר יוצאין בשיר⁴ כוי.

«Явал — він був батьком тих, хто живе в наметах і [доглядає] худобу. А ім'я його брата було Ювал; він був батьком усіх, хто грає на арфі та сопілці». Наші благословенної пам'яті мудреці сказали: «Усі, хто має пісню (шир), виходять із піснею» тощо.

Маамар починається з віршів про синів Лемеха: Явала, «батька тих, хто живе в наметах і [доглядає] худобу», та його брата Ювала, «батька всіх, хто грає на арфі та сопілці». Далі цитуються слова Мішни про тварин, яким дозволено виходити в Шабос: «усі, хто має шир, виходять із широм». У Мішні шир — це нашійник-ланцюжок, але Альтер Ребе прочитує це слово в його іншому значенні — «пісня».

פ"י שכל בחי' העלאה ממהות למהות כמו מג"ע [מגן עדן] התחתון לג"ע [לגן עדן] העליון וכדומה הוא ע"י השיר שהוא בחי' בטול היש

Пояснення: кожне піднесення з одного стану буття до іншого — наприклад, із нижнього Ган Едену до вищого Ган Едену тощо — відбувається завдяки пісні, яка є рівнем самоусунення (бітуль) «чогось» (бітуль га-еш).

Він пояснює: кожне сходження з одного рівня буття на вищий — наприклад, піднесення душі з нижнього Ган Едену до вищого Ган Едену — відбувається завдяки «пісні», а пісня — це самоусунення власного «чогось» (бітуль га-еш): відсунення на задній план власного існування та усвідомлення себе.

וכנודע שלא יוכל להתהוות מיש ליש⁵ אא"כ [אלא אם כן] נעשה היש תחילה בחי' אין אז יוכל להתהוות ממנו יש אחר בתוס' [בתוספת] ברכה.

Як відомо, «щось» не може виникнути з «чогось», якщо спочатку це «щось» не стане станом «ніщо»; тоді з нього може виникнути інше «щось» — із додатковим благословенням.

Загальне правило таке: поки річ залишається такою, якою вона є, з неї не може виникнути нічого нового; спершу вона має стати «ніщо», і тоді з неї може постати нове, величніше буття — «із додатковим благословенням».

כמשל הגרעין הנזרע בארץ שצריך להיות נרקב בארץ⁶ ואח"כ יכול לצמוח מזה הרבה גרעינים [גרעינים].

Це подібно до зернини, посіяної в землю: вона має згнити в землі, і лише потім із неї може вирости багато зернин.

Це ілюструє зернина, посаджена в землю: спочатку вона має розкластися й утратити свою форму, і лише тоді з неї може вирости рослина, що принесе багато зернин.

2 וכמו"כ [וכמו כן] למעלה בנשמות ומלאכים כדי שיהיה לו עלייה בתוספת השגה צריך מקודם להיות בכ"י בטול היש והשגה ראשונה⁷ שהיה לו ואח"כ יוכל לעלות השגה יותר גדולה

Так само й угорі, у душах і ангелах: щоб піднятися й набути додаткового осягнення, спершу треба перебувати у стані самоусунення (бітуль) власного відчуття самостійного існування та першого осягнення, яке він мав; і лише потім він зможе піднятися до більшого осягнення.

Те саме правило діє й щодо душ та ангелів угорі: щоб піднятися до більшого осягнення Б-жественності, треба спершу відсторонитися від власного існування та від осягнення, якого вже набув; лише тоді можна піднятися до більшого осягнення.

וזהו בח"י עמוד שבין ג"ע [גן עדן] התחתון לג"ע [לגן עדן] העליון^{8,9} הוא בח"י בטול כנ"ל

І це — рівень стовпа між нижнім Садам Едену і вищим Садам Едену: це рівень бітулю, як згадувалося вище.

Таке значення має «стовп», який, згідно із Зогаром, сполучає нижній і вищий Сади Едену: стовп, яким душі підносяться, є станом бітулю.

וזהו כל בעלי השיר יוצאין בהשגתם ונמשכים לעלות למעלה ע"י השיר ולכן בשעת הקרבת הקרבן היה צריך להיות ג"כ שיר¹⁰

І це [значення вислову] «усі, хто має спів, виходять» — у своєму осягненні — «і їх завдяки співу тягне піднятися вгору». Тому під час принесення жертви також мав звучати спів,

Отже, «усі, хто має спів, виходять» — виходять за межі свого теперішнього осягнення — «і їх завдяки співу тягне» вгору. Ось чому принесення жертв у Храмі супроводжувалося співом.

כי ענין הקרבנות הוא העלאה ממטה למעלה אשה ריח ניחוח¹¹ וצריך לזה ג"כ בח"י שיר בח"י בטול כנ"ל שיוכל להתעלות:¹²

адже суть жертв — це піднесення знизу вгору: «вогненна жертва, приємний аромат»; і для цього також потрібен рівень співу, рівень бітулю, як згадувалося вище, щоб жертва могла піднятися.

Жертва — це піднесення знизу вгору («вогненна жертва, приємний аромат»), а для піднесення потрібен спів, тобто бітуль.

Ступені пісні

3 והנה יש שיר פשוט ושיר כפול¹³ וכנודע שבהעמוד יש ג' גוונים¹⁴ חיות וסומק שהוא בחי' חו"ג [חסד

וגבורה] וירוק בחי' התכללות כו'. כי הנה בבחי' בטול יש הרבה מדרגות.

Тепер є простий спів і подвійний спів. Як відомо, стовп має три кольори: білий і червоний, що відповідають милості (Хесед) і стриманості (Гвура), а зелений — рівень (бхіна) взаємозв'язку тощо. Адже в самоусуненні (бітуль) є багато рівнів.

Самоусунення має багато рівнів, і спів також. Альтер Ребе розрізняє «простий» і «подвійний» спів, нагадуючи, що стовп у Едемському саду має три кольори: білий (Хесед, милість), червоний (Гвура, стриманість) і зелений, який поєднує їх.

יש בחי' בטול פשוט נקודה אחת בחי' יו"ד ויש בחי' בטול שנכלל בזה גם מדות בחי' אהבה או יראה

וכו' וכן בחיצוניות המדות שהן חו"ג [חסד וגבורה] יש התכללות ג"כ חסד שבגבורה

Є рівень простого самоусунення — одна точка, рівень літери Юд; а є рівень самоусунення, до якого долучаються також емоційні атрибути (мідот) — любов чи трепет тощо. Так само й у зовнішньому вимірі (хіцоніют) емоційних атрибутів, якими є Хесед і Гвура, теж є взаємозв'язку: Хесед у Гвурі,

Найпростіше самоусунення — це одна «точка», подібна до літери Юд: чисте самоусунення. Повніше самоусунення включає також емоцію, наприклад любов чи трепет. Навіть зовнішні прояви милості й стриманості можуть поєднуватися: милість міститься всередині стриманості.

כמו המכה את בנו שהוא בחי' גבורה ונכלל בזה בחי' חסד ואהבה שמחמת אהבה רצונו להדריכו בדרך

הישר ולכן מכה דייקא בנו ולא אחר כי את אשר יאהב יוכיח.

як той, хто б'є свого сина, — це рівень Гвури, — і в ній міститься також рівень Хеседу й любові: з любові він прагне наставити його на правильний шлях, і тому б'є саме свого сина, а не когось іншого, «бо кого Він любить, того Він картає».

Батько, який б'є сина, діє зі стриманістю, але з любові — щоб наставити його на правильний шлях; саме тому він б'є свого сина, а не чужу дитину. Як сказано в Мішлей: «кого Він любить, того Він картає».

וכשהבטול הוא בטול פשוט נקרא שיר פשוט וכשיש בזה עוד מדה אחת אהבה או יראה (עמ"ש בפ"י הזהר פ' קרח¹⁵ ע"פ קרואי מועד)^{16,17} נקרא שיר כפול

Коли самоусунення є простим самоусуненням, воно називається простим співом; а коли до нього додається ще один атрибут — любов чи трепет (див. пояснення до Зогара, розділ Ко-рах, на вірш «покликані на зібрання»), воно називається подвійним співом;

Чисте самоусунення — це «простий спів»; самоусунення, поєднане з однією емоцією — любов'ю чи трепетом, — це «подвійний спів». У дужках ідеться про пояснення до місця в Зогарі про людей Кораха: «покликані на зібрання».

וכשיש התכללות המדות (אהוי"ר [אהבה ויראה] גם שניהם בהבטול) נק' שיר משולש ועד"ז יש ג"כ שיר מרובע¹⁸

а коли є взаємовключення атрибутів (любов і трепет (агава ве-йіра), обидві разом у самоусуненні), це називається потрійним співом; так само буває і четверний спів

Коли в самоусуненні поєднані і любов, і трепет, це «потрійний спів»; так само буває й «четверний спів».

(עמ"ש בענין תכלת וארגמן ותולעת שני ושש¹⁹ משזר שהן התכללות ד' בחי' יחד אהוי"ר [אהבה ויראה] ורחמנות ובחי' שש הוא האהבה מוסתרת כו')²⁰

(див. пояснення щодо блакитної вовни, пурпурної вовни, червоної вовни та крученого льону (шеш): це взаємовключення чотирьох рівнів — любові, трепету й милосердя, а рівень шеш — це прихована любов тощо),

Чотири матеріали для завіс Мішкану — блакитна, пурпурна й червона вовна та кручений льон — символізують чотири поєднані якості: любов, трепет, милосердя та шеш, приховану любов (природну любов, яку кожна єврейська душа має до Б-га).

כי כארבע רוחות^{21,22} השמים פרשתי אתכם²³ שהוא התכללות מצפון לדרום ע"י הרוח המנשב מצפון לדרום

бо «Як чотири вітри небесні, Я розсіяв вас» — це взаємовключення з півночі на південь завдяки вітру, що дме з півночі на південь,

Четверне поєднання подібне до «чотирьох вітрів небесних» у пророцтві Зехарії: вітер, що дме з півночі на південь, поєднує якості цих двох напрямків.

וכן ממזרח למערב כו' (ולפעמים יש התכללות כל הדי' בחי' מזרח מערב צפון ודרום ע"י הרוח המנשב כך כו')

і так само зі сходу на захід тощо (а іноді всі чотири рівні — схід, захід, північ і південь — взаємно включаються один в одного завдяки вітру, що дме таким чином тощо).

Вітер зі сходу на захід діє так само; іноді вітер поєднує всі чотири напрямки.

וזהו ג"כ ענין הליכת השמש ממזרח למערב הוא ג"כ ענין בטול

Це також стосується руху сонця зі сходу на захід: він теж є проявом самоусунення (бітуль);

Щоденний шлях сонця зі сходу на захід також виражає бітуль.

והוא בחי' נפש שבשמש שהוא בחי' השגתה ומחמת זה גוף השמש הולך תמיד בגשמיות בבחי' בטול (כמבואר בענין שמש בגבעון דום²⁴ כו' בדרוש דחרבות צורים).^{25, 26}

і це — рівень (бхіна) душі, що перебуває в сонці, тобто його осягнення; і завдяки цьому тіло сонця постійно рухається фізично, у стані бітуль (як пояснюється щодо слів «Сонце, зупинись у Гівоні» тощо, у маамарі про «Крем'яні ножі»).

Це походить від «душі» сонця — його осягнення; завдяки їй фізичне тіло сонця постійно рухається в стані бітуль. Маамар посилається на маамар про «Крем'яні ножі» (у Сідурі, примітки Кегот), де пояснюються слова Ёгошуа «Сонце, зупинись (дом) у Гівоні»: дом означає і «зупинись», і «мовчи».

ויש בזה ב' דעות בהליכתה אם הוא מצד אהבה ותשוקה או מצד בטול הפשוט. ובאמת יש לפעמים בטול פשוט ולפעמים יש בזה ג"כ בחי' אהבה כנ"ל

Є дві думки щодо того, чим зумовлений його рух: любов'ю і прагненням чи простим бітуль. Насправді іноді буває простий бітуль, а іноді в ньому присутня також бхіна любові, як згадувалося вище.

Є дві думки про те, що спонукає рух сонця: любов і прагнення чи самий бітуль. Насправді трапляються обидва випадки: іноді — простий бітуль, а іноді — бітуль, у якому є любов.

(וַיֵּשׁ [וְזָהוּ שְׁכֵתוֹב] זֶרַח הַשֶּׁמֶשׁ^{27,28} כִּי הוֹלֵךְ אֶל דְּרוֹם וְסוֹכֵב אֶל צָפוֹן²⁹ כִּי וְכַדְפִּי עֵינָיו בְּזָהָר רִיפ וַיֵּצֵא שֶׁהוּא לִהְיוֹת בַּחֲיֵי הַתְּכַלְלוֹת ד' בַּחֲיֵי מִזְרַח וּמַעֲרֵב צוּיֵד [צָפוֹן וּדְרוֹם] כִּי זֶרַח וּבָא הֵן מִזְרַח וּמַעֲרֵב):³⁰

(і це [значення слів]: «І сходить сонце...», «йде на південь і повертає на північ...», як пояснює щодо цього Зогар на початку паршат Ваеце: це потрібно, аби відбулося взаємовключення чотирьох рівнів — сходу й заходу, півночі й півдня тощо; «сходить» і «заходить» — це схід і захід).

Когелет описує, як сонце сходить і заходить (схід і захід), іде на південь та повертає на північ. На початку Ваеце Зогар тлумачить ці слова про сонце, яке щодня виходить на сході, повертає на південь і північ, а збирається на заході; отже, його шлях поєднує всі чотири напрямки у взаємовключенні, що утворює «чотирикратну пісню».

РОЗДІЛ 3 • 14

Ювал: арфа, що несе вгору

4 וְזָהוּ עֲנִין יוֹבֵל אֲבִי כָל תּוֹפֵשׁ כְּנוֹר³¹ כִּי פִי יוֹבֵל לִשְׁוֹן הוֹלֵכָה שְׁמוּבִיל וּמִמְשִׁיךְ לְמַעְלָה עֵינָיו כְּנוֹר וְעוֹגֵב בַּחֲיֵי שִׁיר כְּנִי"ל שְׁעֵי הַשִּׁיר הוּא הָעֲלִיָּה יוֹצֵאִין בְּשִׁיר³² כִּי.

У цьому полягає значення слів «Ювал, батько всіх, хто грає на арфі» тощо. Пояснення: Ювал пов'язаний зі словом голаха (проведення), адже він мовіль (проводить) і тягне вгору за допомогою арфи й сопілки — через рівень співу (бхіна), про який ішлося вище; адже завдяки співу відбувається піднесення — «виходять зі співом» тощо.

Тут пояснюється вірш про Ювала. Ювал тлумачиться як слово, пов'язане з голахою, «проведенням»: його ім'я має спільний корінь зі словом мовіль — «він проводить», адже він проводить і тягне вгору за допомогою арфи й сопілки — через спів, який є самоусуненням. Це і є піднесення, про яке сказано: «виходять зі співом».

РОЗДІЛ 4 • 15

Явал: намет і худоба

5 וַיֵּבֶל הוּא הָיָה אֲבִי יוֹשֵׁב אֹהֶל³³ וּמִקְנָה³⁴ כִּי כְּתִיב לְשֶׁמֶשׁ שֶׁם אֹהֶל בָּהֶם³⁵ פִּי כַּדִּי שִׁיחִיָּה לְהַשְׁמֵשׁ בַּחֲיֵי זֶה שִׁיחִיָּה לָהּ בַּחֲיֵי כְּטוֹל וְתִשׁוּקָה³⁶ הוּא עֵינָיו אֹהֶל בָּהֶם.

«І Явал був батьком тих, хто живе в наметах і [тримає] худобу»: адже написано: «Для сонця Він поставив намет у них». Значення таке: щоб сонце мало цю властивість — щоб у ньому були самоусунення (бітуль) і прагнення, — це відбувається завдяки «намету в них».

Явал, інший брат, уособлює джерело цього самоусунення. Псалмоспівець каже, що Б-г «поставив намет для сонця в них»: самоусунення і прагнення сонця, описані вище, походять від цього «намету».

אהל הוא בבחי' מקיף מלמעלה נמשך הארה זו שתהיה תמיד בבחי' בטול³⁷ וזהו בחי' יכל לשון ויכל לחמורים³⁸ שהוא ענין כלכול ותערובות

Намет належить до категорії охоплювального [світла]: згори сходить це сяйво, щоб воно постійно перебувало в стані бітулю. Це і є рівень Явала; його ім'я пов'язане з висловом «і він дав корм (ваявол) ослам», що пов'язане зі змішуванням (білбуль) і поєднанням.

Намет оточує все, що перебуває всередині нього, тому він уособлює охоплювальне світло (макіф), яке йде згори й постійно підтримує самоусунення сонця. Ім'я Явал нагадує про вислів «він дав корм (ваявол) ослам» — корм, змішаний разом, — і тому співвідноситься з білбулем, тобто змішуванням і поєднанням.

פי' שהיא הארה מבחי' מקיף ששם הוא בלי התחלקות ויוכל להתערב הכל שיומשך הארה גם למטה שיוכל להיות אח"כ בחי' יוכל אבי כל תופש כנור שהוא בחי' בטול כנ"ל

Значення таке: це сяйво походить від рівня охоплювального [світла], де немає поділу й усе може поєднуватися, тож сяйво може сходити також униз; завдяки цьому згодом може бути досягнутий рівень «Ювал, батько всіх, хто грає на арфі», тобто рівень бітулю, як згадувалося вище.

Охоплювальне світло перебуває над усіма поділами, тому в ньому все може «поєднуватися», а його сяйво може досягати навіть нижніх рівнів. Це уможливорює наступний етап — Ювала з його арфою, тобто самоусунення в пісні.

וזהו אבי יושב אהל ומקנה שבחי' אהל הוא בחי' מקיף כנ"ל ולכן יוכל להיות גם למקנה להמשיך למטה (כי המקיף אין בו מעלה ומטה כמ"ש ומתחת זרועות עולם)³⁹

І це — [значення слів] «батько тих, хто живе в наметах і [тримає] худобу»: рівень «намету» є рівнем охоплювального [світла], як згадувалося вище, і тому воно може бути спрямоване й на худобу — щоб його поширювати вниз (адже охоплювальне [світло] не має ні верху, ні низу, як написано: «а внизу — вічні рамена»).

Отже, Явал — «батько тих, хто живе в наметах», тобто охоплювального світла; саме тому він може бути також «батьком худоби», поширюючи це світло на найнижчі речі. Охоплювальне світло однаково оточує все й не має «верху» та «низу», як сказано: «а внизу — вічні рамена».

כמו יעקב שהיה רועה צאן מקל לבנה לח^{40, 41} כוי (התכללות חג"ת [חסד גבורה תפארת] ע' [עיינ] זהר ויצא)

Як Яаков, який пас овець, — «палиця зі свіжої тополі» тощо (поєднання Хеседа, Гвури й Тіферет; див. Зогар, Ваєце).

Прикладом є Яаков: він пас отари Лавана, використовуючи палиці зі свіжої тополі, мигдалю й платана, які Зогар тлумачить як поєднання Хеседа, Гвури й Тіферет.

שאדם אחר רועה צאן הוא רועה בגשמיות משא"כ יעקב שהיה יושב אהלים המשיך מבחי' מקיפים להיות רועה צאן

Адже інша людина, яка пасе овець, робить це в матеріальний спосіб; але Яаков, який «жив у наметах», притягував униз світло з рівня охоплювальних світел, щоб пасти овець.

Звичайний пастух доглядає овець суто матеріальним чином; але Яаков, який «жив у наметах» і був пов'язаний з охоплювальними світлами, залучав цей високий рівень до свого пастушого заняття.

וזהו יושב אהל ומקנה כנ"ל⁴² (ועמ"ש מענין יובל כפי שלח ע"פ מקושש^{43,44} ועיין עוד מענין מקנה כפי ויצא ע"פ ושש שנים בצאנך^{45,46} כ"י וע"פ ואלה המשפטים^{47,48} כ"י):^{49,50}

І це — [значення слів] «живе в наметах і [тримає] худобу», як згадувалося вище. (А про Ювала див. пояснення в Parshas Shelach до слів «збирав [дрова]»; про «худобу» див. також у Parshas Vayetzei до слів «і шість років для твоєї отари» тощо, а також до слів «А це — закони» тощо.)

Це і є «жити в наметах і [тримати] худобу». Завершальна дужка відсилає до інших маамарів: про Ювала — у Parshas Shelach, де йдеться про чоловіка, який «збирав дрова», а про «худобу» — у Parshas Vayetzei, до слів «і шість років для твоєї отари», та в Мішпатім, до слів «А це — закони».

В АВОДІ

Щоб зростати в розумінні й близькості до Б-га, людина має бути готовою відкласти своє теперішнє «я» і навіть попереднє осягнення Б-жественності — так само, як зерно має згнити, перш ніж прорости; це самоусунення, яке може бути простим або сповненим любові й трепету, і є «піснею», що підносить її вище. І, подібно до Яакова, який жив у наметах, але пас отари, людина може привнести цей високий рівень у звичайну практичну працю.

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ

1. Чому «щось» спершу має стати «ніщо», перш ніж із нього зможе виникнути вище «щось»? Як це показує приклад зерна?
2. Як відмова від уже наявного осягнення може привести до глибшого? Що це підказує щодо вивчення Хасидусу?
3. Чим проста пісня відрізняється від подвійної, потрібної чи четверної, і чого навчає про поєднання атрибутів батько, який б'є свого сина?
4. Чому Сонце є прикладом самоусунення і які існують два погляди на його рух?
5. Як «намет», охоплювальне світло, уможливорює сходження навіть до «худоби», і як це показав Яаков?

Примітки

АБЗАЦ 1

1 יבל הוא הי אבי יושב

Примітка вказує на запис цього маамара, зроблений Мітелер Ребе; він починається словами «I народила Ада Явала». Це дає змогу порівняти його з версією, надрукованою в Тора Ор.

ПРИМІТКА КЕНОТ

הנחת כ"ק אדמו"ר האמצעי בסה"מ תקס"ח כרך א ע' תקננ, בהתחלה "ותלד עדה את יבל". בתו"א לעמבערג ב, ב הנחה אחרת משנת תקס"ט. ראה במפתח המאמרים משנת הני"ל. באחד מהכת"י כותרת: על התונת בנו. ראה לעיל בציונים לכ"ק אדמו"ר ז"ע. המאמר עם ביאורים והגהות באוה"ת כרך ג תקפה, א (מלקו"ת לג"פ מה, א). וביאור שם תקפו, א. הגהות בדף תקפט, א. לכללות מאמר זה ראה ד"ה כל המאריך באחד — מאמרי אדה"י על מארז"ל ע' כב ואילך.

2 יבל הוא הי

«A im'я його брата було Ювал; він був батьком усіх, хто грає на арфі та сопілці».

בראשית ד:כ"א Genesis 4:21

וְשֵׁם אָחִיו יוֹבֵל הוּא הָיָה אָבִי כָּל־תֵּפֶשׁ כְּנֹר וְעֹגֶבֶת:

And his brother's name was Jubal; he was the father of all such as handle the harp and pipe.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

ПРИМІТКА КЕНОТ

בראשית ד, כא.

3 «Ада народила Явала; він був батьком тих, хто живе в наметах і [утримує] худобу».

בראשית ד:כ" Genesis 4:20

וַתֵּלֶד עֹדָה אֶת־יִבְל הוּא הָיָה אָבִי יֹשֵׁב אֹהֶל וּמִקְנֶה:

And Adah bore Jabal; he was the father of such as dwell in tents and have cattle.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

4 כל בעלי השיר יוצאין בשיר

Мишна (Shabbos 5:1) постановляє, що тварини, які носять шир (ланцюговий нашійник), можуть «виходити з широм і бути веденими широм» у Шабат; Alter Rebbe читає шир як «пісня», а слова «виходити» й «притягуються» — як вихід зі свого рівня та піднесення.

שבת נ"א ב:ח"י Shabbat 51b:8-10

וְכָל בְּעָלֵי הַשִּׁיר יוֹצְאִין בְּשִׁיר וְנִשְׁכָּין בְּשִׁיר. וּמִזֵּין עֲלֵיהֶן, וְסוֹבְלִין בְּמִקְוֵין. גְּמִי מַאי "נִאֲקָה בְּחֶטֶם"? אָמַר רַבָּה בַּר בַּר חֲנָה: נִאֲקָתָא חִינְרִית בְּזִמְמָא דְּפִרְזָלָא. "וְלֹבְדִקִּים בְּפִרְוִמְבָּאָא" — אָמַר רַב הוֹנָא: חֲמֵרָא לֹבָא בְּפִגִּי דְּפִרְזָלָא.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

ПРИМІТКА КЕНОТ

שבת נא, ב. ראה לקמן לז, ד. צח, א. קיג, ב. ראה מאמרי אדה"א דרושי חתונה כרך ב ע' תקיה.

5 להתהוות מיש ליש

Рукописний варіант: у рукописі Бух написано «щоб щось постало з чогось».

ПРИМІТКА КЕНОТ

בכרך אדה"י — יבל אבי יושב: להתהוות דבר יש מיש. ראה ג"כ מאמרי אדה"י תקס"ז ע' נג ואילך. אוה"ת בראשית ט, ב ואילך. המשך וככה תרל"ז פמ"ב ואילך.

6 להיות נרקב בארץ

Текстуальный вариант: в Ор га-Тора замість «згнати в землі» написано «спершу згнати».

ПРИМІТКА КЕНОТ

באוה"ת בראשית כרך ג תקפה, א ובלקו"ת לג"פ מה, א: להתרקב מקודם. במאמרי אדה"י על מארז"ל ע' כג "שיתרקב תחלה וישאר כח התענוג שבגרעין בחי אין", וכתב שם עוד דוגמא מהוולד שנוצר מטפה, ומאפרוח. וראה תו"ח בראשית לד, א שמבאר ב' המשלים.

АБЗАЦ 2

7 והשגה ראשונה

Варіант рукопису: у рукописі написано «від першого осягнення» замість «і першого осягнення».

ПРИМІТКА КЕНОТ

בכת"י הני"ל מהשגה ראשונה.

8 וזהו בחי עמוד שבין ג"ע התחתון לג"ע העליון

Зогар описує стовп трьох кольорів, що стоїть у Едемському саду; ним підносяться душі.

זח"א ריט, Zohar I, 219a

זח"ב ריא, Zohar II, 211a

ПРИМІТКА КЕНОТ

ראה זח"א ריט, א. זח"ב ריא, א. נתבאר באוה"ת חיי שרה קלב, א. וראה לקמן ק, ב ובמ"מ לשם. בכמה מקומות מובא זה בשם ספר הבהיר. וראה לקמן פא, ג "ענין שנוכר בספרים". ראה לקו"ת בשלח ב, א. סה"מ תקס"ח ע' שפ. ביאוה"י לאדה"א עא, א. ובעוד.

9 עמוד שבין ג"ע התחתון לג"ע העליון

Зогар описує стовп, що стоїть посеред Едемського саду; ним душі підносяться вгору крізь отвір у небозводі.

ספר הזהר, ויקהל כ"ד:ש"ח-שט"ז Zohar, Vayakhel 24:308-316

10 בשעת הקרבת הקרבן היה צריך להיות ג"כ שיר

Талмуд виводить із Тори спів левітів під час жертвоприношень і навчає, що співають лише під час винного узливання.

ערכין י"א Arakhin 11a

11 אשה ריח ניחוח

Цілопалення — це «вогняна жертва, приємні пахощі для Імені Б-га (Гавая)» — слова, що повторюються

впродовж законів про жертвоприношення; маамар на-
водить їх стосовно жертвоприношення як піднесення
знизу вгору.

ויקרא א':ט"ט: Leviticus 1:9

וְקָרְבוּ וּכְרָעוּ יָרְחָץ בַּמַּיִם וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן אֶת־הַכֹּל הַמִּזְבֵּחַ עֲלֵה אֲשֶׁה
רִיח־נִיחֹחַ לַיהוָה

but its inwards and its legs shall he wash with water; and the
priest shall make the whole smoke on the altar, for a burnt-
offering, an offering made by fire, of a sweet savour unto the
L-RD.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

- 12 У примітці Kehot Leviticus 23:13 вказано як джерело
цих слів.

ויקרא כ"ג:י"ג: Leviticus 23:13

וּמִנְחָתוֹ שְׁנֵי עֲשָׂרִים סֵלֹת בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן אֲשֶׁה לַיהוָה רִיח־נִיחֹחַ וְנִסְכָּה יֵין
רִבְעִית הֵהִיז:

And the meal-offering thereof shall be two tenth parts of an
ephah of fine flour mingled with oil, an offering made by fire
unto the L-RD for a sweet savour; and the drink-offering
thereof shall be of wine, the fourth part of a hin.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

אבזאצ 3

- 13 שיר פשוט ושיר כפול

Цемах Цедек цитує цей уривок і додає: «Можна сказа-
ти, що простий спів подібний до рівня ехіда, простої
волі; а коли любов і воля проводяться через Хохму та
Біну, це називається подвійним співом».

ПРИМІТКА КЕНОТ

באוה"ת פי ויקהל עי ביקפו מציין ע"ז: "וי"ל דשיר פשוט זהו כענין בחי'
יחידה צרון פשוט וכשהאהבה והרצון נמשך ע"י חו"ב נקי שיר כפול" עכ"ל.
ראה מאמרי אדה"ז על מארז"ל עי כה.

- 14 וכנודע שבהעמוד יש ג' גוונים

Zohar говорить про «стовп трьох барв» у саду Еден.

זח"א ריט, 219a Zohar I,

זח"ב ריא, 211a Zohar II,

ПРИМІТКА КЕНОТ

ראה זח"א ריט, א. זח"ב ריא, א. ובענין הגוונים ראה באוה"ת בלק עי תתקא
בשם מהרב הקדוש אברהם בן המגיד ג"ע. בסה"מ תקס"ח ח"א עי תקנו מבאר
ד' גוונים שבעמוד ע"ש.

- 15 בפ"י הזהר פי קרה

Марей мекомот Kehot для цих слів (примітку наведено
нижче).

ПРИМІТКА КЕНОТ

קעו, ב.

- 16 קרואי מועד

Громада Кораха: двісті п'ятдесят начальників громади,
«покликаних на зібрання», людей знаних.

במדבר ט"ז:כ"ב: Numbers 16:2

וַיָּקֻמוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה וְאַנְשִׁים מִבְּנֵי־יִשְׂרָאֵל הַמְּשִׁים וּמֵאֲתָיִם נְשִׂאֵי עֵדָה
קְרָאִי מוֹעֵד אֲנִישֵׁיָם:

and they rose up in face of Moses, with certain of the chil-
dren of Israel, two hundred and fifty men; they were princes
of the congregation, the elect men of the assembly, men of
renown;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

- 17 קרואי מועד

Zohar пояснює слова «покликаних на зібрання»: як
вищі вінці скликають із місця, що зветься Святістю,
так скликають і нижніх начальників; люди Кораха
прийшли зі сторони стриманості (Гвури). Маамар вка-
зує на те, що пояснюється щодо цього уривка.

ספר זוהר, קרח א'ה'ד:ט"ו:15-4:1 Zohar, Korach

- 18 שו"ה אחר — וכשהביטול . . ועד"ז יש ג"כ שיר מרובע

Цемах Цедек цитує цей уривок — від слів «а не когось
іншого» до слів «четверний спів» — в Or ga-Tora.

ПРИМІТКА КЕНОТ

מובא באוה"ת בראשית כרך ז תתתג, א.

- 19 תכלת וארגמן ותולעת שני ושש

Матеріали Скинії: блакитна, пурпурова й багряна вов-
на та льон — їх розглядають як поєднання чотирьох
якостей.

שמות כ"ה:ד: Exodus 25:4

וּתְכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ וְעֹרִים:

and blue, and purple, and scarlet, and fine linen, and
goats' hair;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

- 20 שו"ה התכללות — האהבה מוסתרת כו'

Додаток у рукописі: після уривка про взаємовключен-
ня атрибутів і приховану любов цей рукопис додає: «і
можна сказати, що це рівень самоусунення тощо».

ПРИМІТКА КЕНОТ

בבוך מכתבים סלונים סג, א באוה"ת בראשית כרך ג תקפה, ב (מלקו"ת
לג"פ מה, א) נוסף: וי"ל שהוא בחי' הביטול כו'.

- 21 כי כארבע רוחות

У примітці рабі Ашера перед словами «Бо як чотири
вітри» додано слова «[I це також стосується]».

ПРИМІТКА КЕНОТ

בהגהת הרה"ח ר' אשר נוסף: [וזהו ג"כ ענין].

- 22 כי כארבע רוחות

Марей мекомот Kehot для цих слів (примітку наведено
нижче).

ПРИМІТКА КЕНОТ

זכרי, ב, י.

23

כי כארבע רוחות השמים פרשתי אתכם

Пророк промовляє від імені Б-га до вигнанців на півночі: «бо за чотирма вітрами небесними Я розсіяв вас» — тобто розсіяв у всі сторони. Маамар тлумачить чотири вітри як поєднання чотирьох сторін світу — образ «чотирикратної пісні».

Zechariah 2:10 כִּי־בִי זַכְרְיָה

הוּא הוּי וְנָסוּ מֵאֶרֶץ צָפוֹן נְאֻם־ה' כִּי כָאֲרֵבַע רוּחוֹת הַשָּׁמַיִם פָּרַשְׁתִּי אֲתֶכֶם נְאֻם־ה'

Ho, ho, flee then from the land of the north, saith the L-RD; for I have spread you abroad as the four winds of the heaven, saith the L-RD.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

24

שמש בגבעון דום

У день битви біля Гівона Єгошуа звернувся до Гаваї й сказав перед Ізраїлем: «Сонце, зупинися в Гівоні, а місяцю — в долині Айялону»; очевидно, це наказ сонцю зупинитися. Маамар посилається на бесіду, у якій цей вірш про рух сонця пояснюється як самоусунення (бітуль).

Joshua 10:12 יְהוֹשֻׁעַ י״ב

אָז יִדְבֹר יְהוֹשֻׁעַ לַה' בַּיּוֹם תַּת ה' אֶת־הָאֲמָרִי לִפְנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר לְעֵינֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁשֶׁמֶשׁ בִּגְבְּעוֹן דּוּם וְיָרֵחַ בְּעֵמֶק אֵילָן:

Then spoke Joshua to the L-RD in the day when the L-RD delivered up the Amorites before the children of Israel; and he said in the sight of Israel: 'Sun, stand thou still upon Gibeon; And thou, Moon, in the valley of Aijalon.'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

25

בדרוש דחרבות צורים

У примітці вказано, що маамар «Ножі з кременю», де пояснюються слова «Сонце, зупинися в Гівоні», міститься в розділі Сидура, присвяченому обрізанню.

ПРИМІТКА КЕНОТ

בסידור שער המילה ובאוה"ת דרושים לחג השבועות ד"ה תורת ה' תמימה ע' קט.

26

חרבות צורים

Б-г каже Єгошуа: «Зроби собі ножі з кременю», щоб знову обрізати народ; маамар, на який тут посилаються (y Siddur, Shaar HaMilah, примітках Kehot), присвячений цьому віршу.

Joshua 5:2 יְהוֹשֻׁעַ ה' ב' 2

בְּעֵת הַהִיא אָמַר ה' אֶל־יְהוֹשֻׁעַ עֲשֵׂה לָךְ חַרְבוֹת צֹרִים וְשׁוּב מִל אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל שְׁנִית:

At that time the L-RD said unto Joshua: 'Make thee knives of flint, and circumcise again the children of Israel the second time.'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

27

וזרח השמש

Когелет про нескінченний природний кругообіг: «Сонце сходить і сонце заходить, і поспішає до свого місця,

де воно сходить» — *schid i zachid*.

Ecclesiastes 1:5 קהלת א' ה' 5

וְזָרַח הַשֶּׁמֶשׁ וְכָא הַשֶּׁמֶשׁ וְאֶל־מְקוֹמוֹ שׁוֹאֵף זֹרַח הוּא שֶׁם:

The sun also ariseth, And the sun goeth down, And hasteth to his place where he ariseth.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

ПРИМІТКА КЕНОТ

קהלת א, ה.

28

וזרח השמש

На початку Ваєце рабі Хія тлумачить ці вірші: сонце рухається на південь і на північ, праворуч і ліворуч; щодня воно виходить на сході, повертає на південь, потім на північ і збирається на заході.

Zohar, Vayetzei 1:1-7 ויצא א' א' 7-1

AND JACOB WENT OUT FROM BEER-SHEBA AND WENT TOWARD HARAN. R. Hiya drew a parallel between this statement and the verse: The sun ariseth, and the sun goeth down, and hasteth to his place where he ariseth (Eccles. 1, 5). 'The sun arising', he said, 'is parallel to Jacob when in Beersheba; and "the sun going down" to Jacob on his way to Haran, when, as we read, "he tarried there all night, because the sun was set"; and as the "sun hasteth to his place where he ariseth", so ...

The Zohar; London, Soncino Press, 1933 (Public Domain)

29

הולך אל דרום וסובב אל צפון

«Іде на південь і повертає на північ»: якщо читати прямо, вірш може говорити про вітер, про який згадується наприкінці («вітер кружляє, кружляючи»); Раші та Зоар розуміють початок вірша як такий, що говорить про сонце, яке завершує свій обхід усіх чотирьох напрямків.

Ecclesiastes 1:6 קהלת א' ו' 6

הוֹלֵךְ אֶל־דְּרוֹם וְסוֹבֵב אֶל־צָפוֹן סוֹבֵב סָבַב הוֹלֵךְ הָרוּחַ וְעַל־סִבְיָתָיו שָׁב הָרוּחַ:

The wind goeth toward the south, And turneth about unto the north; It turneth about continually in its circuit, And the wind returneth again to its circuits.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

30

Шломо наставляє свого сина: «Бо кого любить Ім'я Б-га (Гавая), того Він докоряє, як батько докоряє синови, до якого він прихильний», — суворість, що походить від любові.

Proverbs 3:12 משלי ג' י"ב 3

כִּי אֶת־אֲשֶׁר יֵאָהֵב ה' יוֹכִיחַ וְכָאֵב אֶת־יָבוֹן יִרְצֶה:

For whom the L-RD loveth He correcteth, Even as a father the son in whom he delighteth.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

אבזאц 4

31

יובל אבי כל תופש כנור

Юваль, батько всіх, хто грає на арфі та сопілці, — тут

мається на увазі спів, що підносить душу вгору.

בראשית ד' כ"א: Genesis 4:21

וְשֵׁם אָחִיו יוֹבֵל הָיָה אָבִי כָל־תַּפֵּשׁ כְּנֹר וְעוּגָב:

And his brother's name was Jubal; he was the father of all such as handle the harp and pipe.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

32 יוצאין בשיר

«Вони виходять із широм [піснею] — піднесення через спів.

שבת נ"א ב' ח' י"ב: Shabbat 51b:8-10

וְכָל בְּעָלֵי הַשִּׁיר יוֹצְאִין בְּשִׁיר וְנִמְשְׁכִין בְּשִׁיר. וּמִיּוֹן עָלֶיהֶן, וְטוֹבְלֵן בְּמִקְוָם. גַּמִּי מֵאִי "נֶאֱקָה בְּחֻטִּים"? אָמַר רַבָּה בַּר בַּר חֲנָה: נֶאֱקָתָא חִינּוּרִית בְּזֻמָּא דְּפִרְזָלָא. "וְלֹבֶבְדִּיקִים בְּפִרְוִמְבִּינָא" — אָמַר רַב הוּנָא: חֲמִרָא לֹבָא בְּפִגִּי דְּפִרְזָלָא.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

АБЗАЦ 5

33 יושב אהל

«Яков був цілісною людиною, що жила в наметах», на відміну від Ейсава, людини поля.

בראשית כ"ה: Genesis 25:27

וַיִּגְדְּלוּ הַנְּעָרִים וַיְהִי עֶשָׂו אִישׁ יָדָע צִיד אִישׁ שָׂדֶה וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יָשֵׁב אֹהֶלִים:

And the boys grew; and Esau was a cunning hunter, a man of the field; and Jacob was a quiet man, dwelling in tents.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

34 יכל הוא היה אבי יושב אהל ומקנה

Явал, батько тих, хто живе в наметах і тримає худобу, — прочитується як світло, що охоплює все й притягується вниз.

בראשית ד' כ"ב: Genesis 4:20

וַתֵּלֶד עֲדָה אֶת־יֹבֵל הָיָה אָבִי יֹשֵׁב אֹהֶל וּמִקְנֶה:

And Adah bore Jabal; he was the father of such as dwell in tents and have cattle.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

35 לשמש שם אהל בהם

Давид — про небеса, що розповідають про славу Б-га: «У них Він поставив намет для сонця», яке виходить, мов наречений із-під свого балдахіна. Маамар тлумачить «намет» як охоплювальне світло, що утримує сонце в самоусуненні та прагненні.

תהילים ט"ז: Psalms 19:5

בְּכָל־הָאָרֶץ יָצָא קוֹם וּבִקְצֶה תֵּבֵל מְלִיחָם לְשֹׁמֵשׁ שָׁם־אֹהֶל בָּהֶם:

Their line is gone out through all the earth, and their words to the end of the world. In them hath He set a tent for the sun,

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

ПРИМІТКА КЕНОТ

תהלים יט, ה.

בטול ותשוקה

У коментарі Цемах-Цедека до Psalms цей уривок цитується з додатком: «(a same — його обертання, схиляння на захід у стані бітулю)».

ПРИМІТКА КЕНОТ

ביהל אור ע' 64 נוסף: (דהיינו ענין סיבובה בהשתחווה למערב בבחי' ביטול) עכ"ל שם.

37 בכחי בטול

Yahel Ohr додає кабалістичне прочитання з Emek HaMelech: емоційні атрибути (Зеїр Анпін) і жіночий аспект / Малхут (Нуква) світу еманції (Ацилут) підносяться до рівня Хохма і Біна (Абба та Імма), які накривають ix, наче весільний балдахін; слова «Для сонця Він поставив намет у них» означають, що намет поставлений усередині Абба та Імма.

ПРИМІТКА КЕНОТ

ביהל אור שם: "ובעמה"מ שער ששי פרק ס"ה דל"ז ע"א פי' וז"נ דאצילות נתעלו בתוך או"א ומכסים עליהם כמו חופת חתן וכלה ועז"נ לשמש שם אהל בהם ר"ל בהם בתוך או"א עכ"ל".

38 יוכל לחמורים

Старий із Гіви приводить левіта до свого дому «і дав корм (вайаволь) ослам» — корм, змішаний для них; у цьому слові маамар чye ім'я Явал — «змішування».

שופטים י"ט: Judges 19:21

וַיָּבִיאוּהוּ לְבֵיתוֹ וַיִּכֶּל לְחֻמּוֹרִים וַיַּרְחֲצוּ רַגְלֵיהֶם וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ:

So he brought him into his house, and gave the asses fodder; and they washed their feet, and did eat and drink.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

ПРИМІТКА КЕНОТ

שופטים יט, כא.

39 ומתחת זרעות עולם

Останнє благословення Моше: «Б-г споконвіку — оселя, а знизу — вічні руки»; тут ясно сказано, що Б-г підтримує Ізраїль знизу. Маамар наводить цей вірш, щоб показати, що охоплювальне світло є і знизу, і згори. (У примітці Кенот указано 33:21; ці слова містяться в 33:27.)

דברים ל"ג: Deuteronomy 33:27

מְעֵנָה אֱלֹהֵי קֶדֶם וּמִתַּחַת זְרַעַת עוֹלָם וַיַּגְרֵשׁ מִפְּנֵיהַ אוֹיֵב וַיֹּאמֶר הַשֵּׁמַד:

The eternal G-d is a dwelling-place, And underneath are the everlasting arms; And He thrust out the enemy from before thee, And said: 'Destroy.'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

ПРИМІТКА КЕНОТ

דברים לג, כא.

40

מקל לבנה לח

Яков узяв пруты зі свіжих гілок тополі, мигдалю та платана, обдер на них білі смуги й поклав їх перед отарами Лавана.

בראשית ל"ז:37

וַיִּקַּח יָאֶקֶב מִקֵּל לְבָנָה לֶח וְלוֹ וְעֶרְמוֹן וַיַּפְצֵל בָּהֶן פְּצָלוֹת לְבָנוֹת מִחֹשֶׁף הַלָּבָן אֲשֶׁר עַל-הַמִּקְלֹת:

And Jacob took him rods of fresh poplar, and of the almond and of the plane-tree; and peeled white streaks in them, making the white appear which was in the rods.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

41

מקל לבנה לח

Рабі Елазар тлумачить пруты Яакова як білий рівень правої сторони (тополя) та червоний рівень лівої сторони (мигдаль і платан); Яаков поєднав їх, ставши між ними. Це поєднання маамар називає милістю (Хесед), стриманістю (Гвур) та красою (Тіферет).

ספר הזהר, ויצא ל"א:ש"ה-ל"ב:ש"י

Thus all that Jacob did contained a deep symbolic purpose. Further it is written: AND JACOB TOOK RODS OF FRESH POPLAR, ETC. R. Eleazar discoursed here on the verse: For the L-rd hath chosen Jacob unto himself and Israelfor his own treasure (Ps. 135, 4). 'From the actual words of the original', he said, 'we could not tell whether it was the L-rd who chose Jacob or vice-versa. That the former is meant we know from the parallel verse which says: "For the portion of the L-rd is his people, ...

The Zohar; London, Soncino Press, 1933 (Public Domain)

42

יושב אהל ומקנה כנ"ל

У рукописі маамар завершується додатковим уривком: пісню співають лише над вином; оскільки жертвоприношення є піднесенням, їм також потрібна пісня — бітуль; а вино «звеселяє Елокім», бо пісня над вином приносить бітуль і розкриття, еднаючи Гавая з Елокім.

ПРИМІТКА КЕНОТ

סיום המאמר בבוך אדה"ז — יבל אבי יושב א, א "וזהו אין אומרים שירה אלא על היין שנאמר יין המשמח כו' אם אנשים משמח כו' מכאן כו' כי ענין הקרבנות הוא ג"כ העלאה ממטה למעלה הוצרך לזה ג"כ בחי' שיר בחי' ביטול שיוכל להיות העלאה, וזהו המשמח אלקים כו' פ"י כי הו"י הוא בחי' גילוי ואלקים הוא בחי' הסתר וע"י השר על היין נעשה בחי' ביטול וגילוי לכן הוא משמח בחי' אלקים בחי' הסתר להיות יחוד הו"י באלקים, אשה בעלה משמחה כנסן יין יצא סוד כו'".

43

ועמ"ש . . ע"פ מקושש

Там пояснюється вислів «і біля ювалу (поток) вона пускає коріння»: слова ювал і йовель пов'язані з передаванням (голаха), як у вислові «царі принесуть (йовилу) Тобі дари». Ювал означає, що Б-г провадить Себе й поширюється вниз через Тору та міцвот, а йовель — що Він веде нас і підносить угору. Цей уривок відсилає до цього маамару.

ПРИМІТКА КЕНОТ

לקו"ת שלח מב, ד. ובאהו"ת בראשית כרך ג תקפו, א מעתיק הלשון מהלקו"ת עם תוסי ביאור.

44

מקושש

Вірш про людину, яка «збирала дрова» в шабат, — це вірш із маамара, на який тут посилаються.

במדבר ט"ו:ל"ב

וַיְהִי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבַּר וַיִּמְצְאוּ אִישׁ מִקְשֵׁשׁ עֲצִים בַּיּוֹם הַשַּׁבָּת:

And while the children of Israel were in the wilderness, they found a man gathering sticks upon the sabbath day.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

45

כפי ויצא ע"פ ושש שנים בצאנך

Там шість років праці Яакова за отару Лавана тлумачаться як шість розділів Мішна; «отара» (цон) — це те, що «виходить» (йоце) з вищої насолоди (таануг), яка перебуває понад ланцюгом послідовного розгортання світів згори вниз (ішталшелут), а Яаков притягнув униз «багато отар» із дуже високого рівня.

ПРИМІТКА КЕНОТ

לקמן כג, ג ואילך.

46

ושש שנים בצאנך

Яаков Лавану: «і шість років — за твою отару».

בראשית ל"א:מ"א

זֶה־לִּי עֶשְׂרִים שָׁנָה בְּבֵיתְךָ עָבַדְתִּיךָ אַרְבַּע־עָשָׂר שָׁנָה בְּשֵׂתִי בְנֹתֶיךָ וְשֵׁשׁ שָׁנִים בְּצֹאנְךָ וַתַּחֲלֶךְ אֶת־מִשְׁכְּרֹתִי עֶשְׂרֵת מָנִים:

These twenty years have I been in thy house: I served thee fourteen years for thy two daughters, and six years for thy flock; and thou hast changed my wages ten times.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

47

ע"פ ואלה המשפטים

Пояснення до слів «А це — закони» починається словами «насіння людини й насіння тварини»: «тварина» (бегема) тлумачиться як душі світу творення (Брія), а «людина» (адам) — як душі Ацилуту. Так розвивається значення слова «худоба», згаданого тут.

ПРИМІТКА КЕНОТ

ראה לקמן עו, ב.

48

ואלה המשפטים

«I ось постанови» — вірш з іншого маамару, на який тут посилаються.

שמות כ"א:1

וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תִּשְׁמֹר לִפְנֵיהֶם:

Now these are the ordinances which thou shalt set before them.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

49

עי בוהר ויצא

Марей мекомот Kehot для цих слів (примітку наведено нижче).

ПРИМІТКА КЕНОТ

קסא, ב.

50

У примітці Kehot Exodus 21:1-24:18 вказано як джерело

| ציח סלִיב.

שמות כ"א:א'-כ"ד:י"ח **Exodus 21:1-24:18**

LikuteiTorah.com

ХАСИДСЬКА ПАРША

Про це видання

This edition contains the Hebrew text, the English translation, our explanations i the notes.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

Our explanations, with the overview, the questions and the page for children: CC BY-NC 4.0.

The notes: Kehot's marei mekomos ("Sources and References", including the Rebbe's notes) © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted; our notes on them: CC BY-NC 4.0.

Цитовані джерела за Сефарією: Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA); The Holy Scriptures: A New Translation (JPS 1917) (Public Domain); William Davidson Edition - Vocalized Aramaic (CC-BY-NC); The Zohar; London, Soncino Press, 1933 (Public Domain).

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

Український переклад і пояснення підготовлено для LikuteiTorah.com за допомогою ШІ (openai/gpt-6-luna-pro:batch) та звірено з єврейським текстом і Sefaria; редактором-людиною ще не перевірено. Будь ласка, важливе перевіряйте за єврейським текстом.

Ребе просив вивчати маамарим тижневої парші — «Хасидську паршу» — протягом того тижня, розподіливши навчання на сім днів (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Навіщо її вивчати та благословення Ребе: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Безкоштовний некомерційний проєкт; тут нічого не продається. Не пов'язаний із Kehot, Sefaria чи Lubavitch Library. © likuteitorah.com

Із likuteitorah.com/uk/torah-ohr/bereishis/9/

НА ЧЕСТЬ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Батько Ребе, реб Леві-Іцхок